Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000157235
Datum:	28 september 2023
Opsteller:	T.J. Stuart
Portefeuillehouder:	Wethouder W. Mazier
Onderwerp:	Begroting 2024-2027

Het college van B&W besluit:

1. De raad voor te stellen de begroting 2024-2027 vast te stellen inclusief de volgende specifieke beslispunten;
2. De raad voor te stellen een krediet van € 565.000 beschikbaar te stellen voor het omvormen van natuurgrasveld 5 naar een kunstgrasveld bij VVOG en dit in afwijking van de nota Waarderen en Afschrijven de bovenlaag in 12 jaar af te schrijven en de onderlaag in 24 jaar. De bijbehorende kapitaallasten van € 56.500 vanaf 2025 te dekken uit het begrotingssaldo.
3. De heer E. Hamelink als kredіethouder aan te wijzen voor het in beslispunt 2 voorgestelde krediet.
4. De raad voor te stellen een budget van € 60.000 per jaar voor 2024 t/m 2026 beschikbaar te stellen voor opbouwwerk leefbaarheid Goeman Borgesiuslaan. De kosten te dekken vanuit de middelen van de hervormingsagenda jeugd.
5. De raad voor te stellen de taakstelling sociaal domein met structureel € 400.000 af te ramen.
6. De raad voor te stellen de inkomstenstelpost BCF voor 2024 en 2025 met € 300.000 per jaar te verlagen.
7. De raad voor te stellen vanaf 2025 de energiebudgetten in z'n totaliteit met structureel € 1 miljoen te verhogen.
8. De raad voor te stellen de investeringen voor de jaarschijf 2024 zoals zijn opgenomen in het meerjareninvesteringsplan (MIP, hoofdstuk 5.1) vast te stellen en de hier aangegeven kredieten beschikbaar te stellen conform voorstel 5.1.
9. De kredіethouders aan te wijzen conform het voorstel in het meerjareninvesteringsplan (MIP, hoofdstuk 5.1).
10. De raad voor te stellen de huidige beheerplannen van sportaccommodaties en begraafplaatsen te verlengen tot het moment van actualisatie.

Inleiding

Aanleiding

Onderdeel van de jaarlijkse P&C-cyclus is de begroting. De begroting 2024-2027 geeft aan voor welke uitvoering welke middelen nodig zijn in de periode 2024-2027. De begroting dient jaarlijks vóór 15 november te zijn vastgesteld en aangeboden aan de provincie. De gemeenteraad stelt de eerste jaarschijf vast en neemt kennis van het meerjarenperspectief.

Ombuigingsopgave

Voor de jaarschijven 2026 en 2027 tekenen zich forse tekorten af. En hoewel de VNG aan de gemeenten heeft gevraagd om die tekorten zichtbaar te maken, zodat zij in hun gesprekken met de rijksoverheid tastbare argumenten hebben om te komen tot een passende compensatie en reparatie, zijn wij van mening dat we ons ook moeten voorbereiden op een minder positieve uitkomst.
We willen de samenleving, onze samenwerkingspartners en ons eigen ambtelijk apparaat duidelijkheid geven over de gevolgen als er uiteindelijk geen compensatie komt. En duidelijkheid geven kan alleen als inzichtelijk is welke uitgaven op welke manier beïnvloed kunnen worden, met welke gevolgen.
Een dergelijk inzicht is niet gemakkelijk te maken. Veel van onze financiële middelen geven wij uit in het kader van onze medebewindstaken. Natuurlijk hebben we daar invloed op, maar slechts beperkt. Veel meer invloed hebben we op onze autonome uitgaven. Om te beoordelen welke maatregelen we willen nemen, welke financiële, maar ook maatschappelijke, impact die hebben starten we met een analyse die uiteindelijk

moet leiden tot keuzes in de gemeenteraad over welke dingen we anders, minder of juist helemaal niet meer gaan doen. Onderdeel daarvan kan ook zijn dat we gaan kijken naar het vergroten van onze inkomsten in brede zin.

Aanvullende advisering gesubsidieerde instellingen
In de voorliggende begroting 2024-2027 is als kader meegegeven dat er een index is gehanteerd van 3%. Vanuit samenleving en de gesubsidieerde instellingen worden op dit moment de subsidie aanvragen behandeld en beoordeeld. Hiervan bereiken ons signalen dat de nu gehanteerde indexatie met name door CAO ontwikkelingen mogelijk niet toereikend zijn. Het college ziet ruimte om dit mogelijk op te rekken voor die subsidierelaties die kampen met boventrendmatige loonstijgingen en zal met nadere advisering naar uw Raad komen hoe hier, ook in het gedachtengoed van de nota Sociaal Domein, tijdelijk invulling aan kan worden gegeven. Deze advisering zal in het 4e kwartaal naar de Raad komen, waardoor gesubsidieerde instellingen voor het einde van dit jaar duidelijkheid hebben voor 2024.

De transformatiegedachte (de beweging naar voren) die centraal staat in de nota Sociaal Domein gaat juist uit van het in versterken en instandhouden van de sociale basis. De sociale basis bestaat uit een breed scala aan organisaties en gesubsidieerde instellingen, die er voor zorgen dat inwoners kunnen meedoen in de samenleving. Ze kunnen voorkomen dat mensen geïndiceerde kostbare maatwerkvoorzieningen nodig hebben.

Als gemeenten kunnen we in de samenwerking mét en tussen de organisaties we de beweging naar voren maken en vragen zo normaal mogelijk oplossen. De mogelijke extra tijdelijke uitgaven kunnen, indien sociaal domein betreft, dan worden gedekt uit de bestemmingsreserve Sociaal Domein. Deze reserve was tot op heden beschikbaar voor een ‘ zachte landing’ op het sociaal domein maar zal langzaam aan ingezet kunnen worden voor het versterken van de sociale basis. Dit ook gezien in het licht van de nu deels reeds ingevulde taakstelling op het sociaal domein en de reële raming van de programmagelden.

Kader
Gemeentewet (artikelen 190 en 191) en de Financiële Verordening gemeente Harderwijk 2019.

Beoogd effect
Met de vaststelling van de begroting 2024-2027 wordt het college van burgemeester en wethouders per programma geautoriseerd het in de begroting afgesproken beleid uit te voeren binnen de daarvoor gesteld financiële kaders per programma.

Argumenten per beslispunt
1. De gemeenteraad is het bevoegde bestuursorgaan om de begroting vast te stellen.
2. Tijdens de raadsvergadering van 14 september 2023 is een motie aangenomen met het verzoek om de investering voor het 3e kunstgrasveld bij VVOG alsnog te honoreren. De structurele kapitaallasten van € 56.500 verhogen de ombuigingsopgave vanaf 2026. De levensduur van kunstgrasvelden wijkt af van de vastgestelde afschrijvingstermijnen. In de nieuwe op te stellen nota Waarderen en Afschrijven worden de afschrijvingstermijnen aangepast. Deze nota wordt in 2024 aan de raad aangeboden.
3. Het aanwijzen van een krediet houder is een collegebevoegdheid.
4. Als spil in de wijk Wittenhagen voor inwoners en professionals wordt er gedurende 3 jaar een opbouwwerker ingezet. De kosten kunnen worden gedekt vanuit de middelen uit de hervormingsagenda jeugd. In de meerjarenbegroting 2024-2027 is vanuit de reeks uit de hervormingsagenda jeugd een stelpost opgenomen. De kosten voor de opbouwwerker kunnen hieruit gedekt worden. De stelpost is verder ingezet voor de verhoging van de subsidie aan de SJNV en als dekkingsmiddel voor de kadernota 2024-2027. De stelpost is hiermee volledig ingezet.

5. Voorgesteld wordt de taakstelling sociaal domein met structureel € 400.000 te verlagen. De ingezette interventies binnen jeugd en de doorgevoerde verbeteringen binnen de Wmo maken dit mogelijk. Na deze verlaging resteert een taakstelling van structureel € 350.000. Een nadere toelichting wordt gegeven in programma 6 bij de financiële analyse. De verlaging van de taakstelling is reeds verwerkt in de voorliggende begroting.
6. In de kadernota 2024-2027 is voorgesteld om als dekkingsmiddel de BCF inkomstenstelpost voor 2024 en 2025 met € 500.000 per jaar te verhogen tot € 800.000. Ondanks dat in de meicirculaire 2023 is aangekondigd dat dit mag, heeft de provinciaal toezichthouder aangekondigd hierover een opmerking te maken in de toezichtsbrief. Het ophogen van de stelpost is ook een risico omdat de verwachting is dat gemeenten na de coronajaren weer meer gaan investeren, waardoor de onderuitputting van het BTW compensatiefonds lager zal zijn dan de afgelopen jaren. Voorgesteld wordt om de verhoging van de stelpost BCF voor 2024 en 2025 voor € 300.000 niet door te voeren, conform het advies van financiën bij de Kadernota 2024-2027. De stelpost bedraagt dan voor 2024 en 2025 € 500.000 en vanaf 2026 € 300.000.
7. De energiebudgetten staan onder druk. De huidige extreme prijsstijgingen kunnen niet worden opgevangen binnen de indexering van de budgetten. Bij de begroting 2023 is besloten een reserve van € 4,2 miljoen te vormen om de financiële effecten van 2023 en 2024 op te kunnen vangen. In aanloop naar begroting 2024 zou de aanbesteding meer inzicht geven, er is echter geen inschrijver geweest en de onderhandelingen met leveranciers zijn daarom nog volop bezig. Voorgesteld wordt om vanaf 2025, in het kader van reëel ramen, de energiebudgetten structureel met € 1 miljoen op te hogen. Dit is ca. 75% van de huidige lasten. In 2024 wordt gemonitord of dit bedrag reëel is of dat dit naar boven of naar beneden bijgesteld kan worden. Dan is er ook meer informatie beschikbaar over het energieverbruik van het zwembad na verbouwing, effecten van duurzaamheidsmaatregelen en geplande investeringen die de gemeente inzet om het energieverbruik te laten dalen.
8. In de begroting wordt een meerjareninvesteringsplan (MIP) opgenomen. Voorgesteld wordt de vervangingsinvesteringen voor de jaarschijf 2024 zoals zijn opgenomen in het MIP in hoofdstuk 5.1 beschikbaar te stellen alsmede de nieuwe investeringen die op “ja” staan. Voor de nieuwe investeringen die op “nee” staan zal nadere advisering plaatsvinden waarin het krediet definitief beschikbaar gesteld moet worden.
9. Het aanwijzen van de onder beslispunt 8 genoemde kredieten is een collegebevoegdheid.
10. De beheerplannen sportaccommodaties en begraafplaatsen hebben een looptijd tot en met 2023. Er is reeds een evaluatie voor beide plannen uitgevoerd. Er was geen aanleiding om ze in 2024 al te actualiseren waardoor actualisatie uitgesteld kan worden. Wel dient expliciet besloten te worden om beheerplannen langer van toepassing te verklaren i.v.m. eventuele voorzieningen die er aan ten grondslag liggen die op een actueel beheersplan geënt moeten zijn.

Financiën

Voor een volledig beeld van de baten en lasten van de begroting verwijzen wij u naar het hoofdstuk financiële positie in de begroting. In deze paragraaf wordt alleen het effect weergegeven van de beslispunten op het begrotingssaldo t.o.v. de gepresenteerde financiële positie in het boekwerk begroting 2024-2027.

Resultaat begrotingssaldo rekening houdend met de voorgestelde beslispunten:

Begrotingssaldo begroting 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo voor besluitvorming	**1.941**	**1.952**	**-5.618**	**-5.485**
3e kunstgrasveld VVOG		-57	-57	-57
Verlagen BCF inkomsten stelpost	-300	-300		
Reëel ramen energielasten		-1.000	-1.000	-1.000
Begrotingssaldo na besluitvorming	**1.641**	**595**	**-6.675**	**-6.542**

Communicatie

Er wordt een persbericht over de begroting uitgedaan. Op 5 oktober zal de begroting aan raadsleden verstuurd worden waarna een leesweek volgt. Voor de raadsleden wordt op 24 oktober een informatiebijeenkomst gehouden waarbij “technische’’ vragen zullen worden beantwoord. Op 26 oktober zal de begroting in de raadscommissies behandeld worden waarna de besluitvormende raadsvergadering plaats vindt op 9 november.

Uitvoering

Tijdens het begrotingsjaar wordt de gemeenteraad doorgaans via twee tussentijdse rapportages (peildatum 1 mei en 1 september) geïnformeerd over de uitvoering van de begroting.

Bijlagen

- ***Begroting 2024-2027***
- ***Persbericht***